



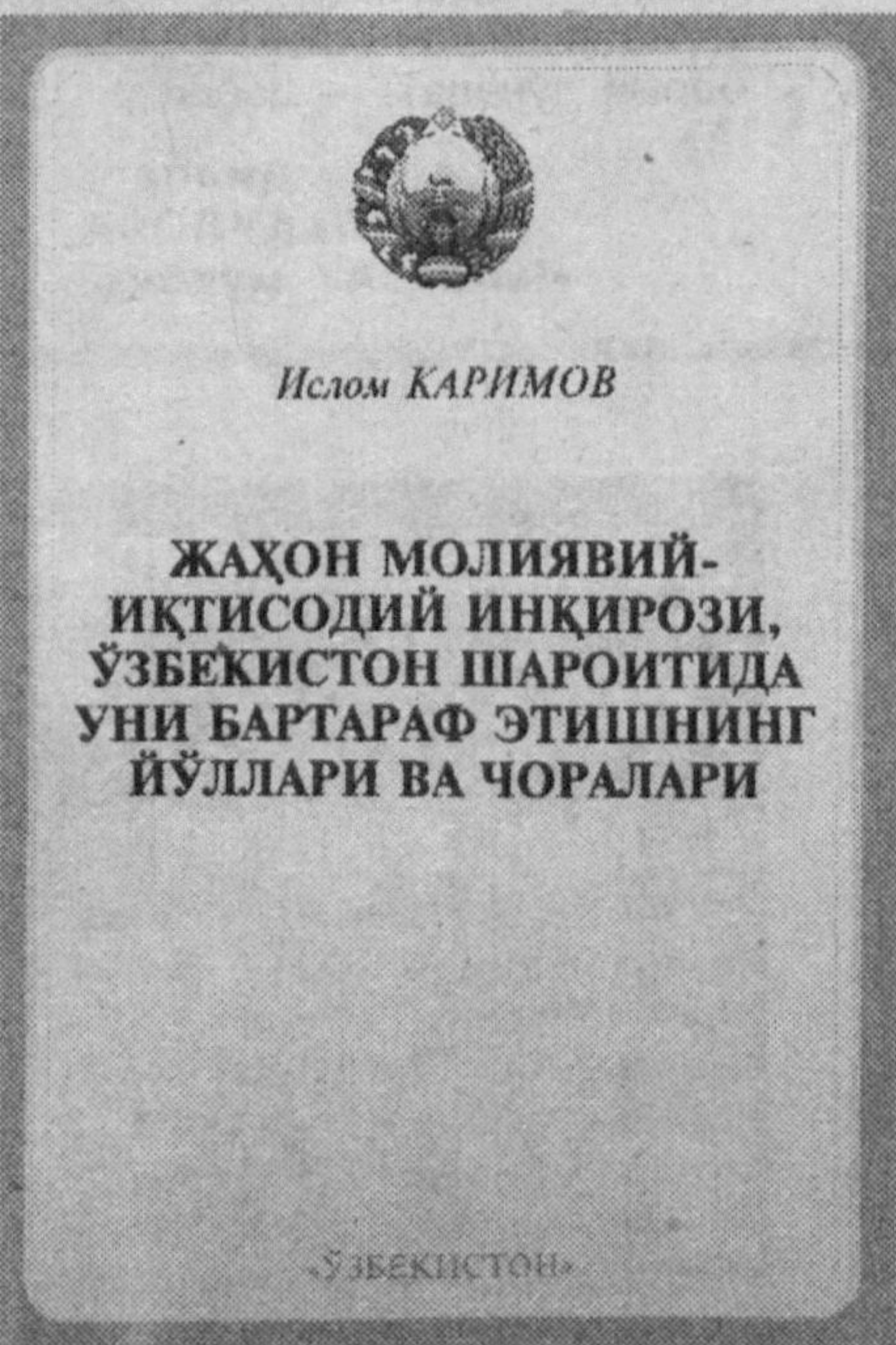
Ishonch

Чинакам халқ
бўлсак, чинакам
миллат бўлсак,
улкан, қудратли
дарёга айланай-
лик, фарзандлари-
мизга ўзгалар
ҳавас қиладиган
озод ва обод Ва-
тан қолдирайлик.
Ислом ҚАРИМОВ

Ўзбекистон касба уюшмалари Федератсияси газетаси

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqq boshlagan

«Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари»



«Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйи Президент Ислом Каримовнинг «Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари» номли китобини нашрдан чиқарди.

Маълумки, 2008 йилда бошланган, бугунги кунда кўлами тобора кенгайиб ва чуқурлашиб бораётган жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг сабаб ва оқибатларини тўғри баҳолаш ҳамда шу асосда унга қарши самарали чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш масаласи дунё миқёсида энг долзарб масалага айланмоқда. Аmmo кўпгина халқаро эксперт ва мутахассислар бу инқирозга баҳо берад экан, унинг сабаблари ва янада авж олиши билан боғлиқ прогнозларида жавоблардан кўра кўпроқ саволларга дуч келишмоқда.

Шубҳасиз моҳияти ва аҳамияти шундаки, унда юқорида зикр этилган масалалар бўйича ҳар томонлама асосланган аниқ қарашлар, амалий ҳуқуқсаноқчилик сурлади.

Китоб икки қисмдан иборат бўлиб, биринчи қисми «Жаҳон молиявий инқирозининг Ўзбекистон иқтисодиётига таъсири ҳамда унинг оқибатларини олдини олиш ва юмшатишга асос бўлган омиллар» деб номланган. Унда жаҳон молиявий инқирозини келтириб чиқарган сабаблар, унинг ҳозирги пайтда дунё миқёсида қандай кескин ижтимоий-иқтисодий муаммоларни туғдираётгани ва келгусида юз бериши мумкин бўлган оқибатлари ҳар томонлама чуқур таҳлил этилган.

Муаллиф жаҳон молиявий инқирозидан имкон қадар тез чиқиш, унинг оқибатларини юмшатиш кўп жиҳатдан ҳар қайси давлат доирасида ва умуман, дунё ҳамжамияти миқёсида қабул қилинаётган чора-тадбирларнинг қанчалик самардорлигига, уларнинг бир-бири билан уйғунлигига боғлиқ эканини таъкидлайди.

Китобнинг иккинчи қисми «Банк тизимини қўллаб-қувватлаш, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник янгилаш ва диверсификация қилиш, инновация технологияларни кенг жорий этиш - Ўзбекистон учун инқирозни бартараф этиш ва жаҳон бозорига янги марраларга чиқишнинг ишончли йўли» деб номланган. Унда қатор долзарб масалалар, шу жумладан иқтисодиётимизнинг жаҳон ҳўжалик ва молиявий-иқтисодий тизимига интеграциялашув жараёни тобора чуқурлашиб бораётганини инобатга олганда, жаҳон молиявий инқирози, аввало унинг оқибатлари Ўзбекистонга ҳам салбий таъсир кўрсатиши мумкинлиги ҳақида фикр юритилди.

Лekin, юзага келган барча муаммо ва қийинчиликларга қарамай, 2008 йилда иқтисодиётимизнинг нафақат барқарор фаолият кўрсатишига, балки унинг юқори ўсиш суръатларини изчил таъминлашга эришилди, яқин истиқболга белгиланган кенг қўламли чора-тадбирлар комплекси, аввало Инқирозга қарши чоралар дастури ва уни амалга ошириш механизмлари ишлаб чиқилди.

Бу дастур жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг таҳдид ва хатарларига муносиб қарши туриш, унинг иқтисодиётимизга салбий таъсирининг олдини олиш имконини бериши, айна пайтда инқироздан сўнг Ўзбекистон иқтисодиётининг янада кучли, барқарор ва мутаносиб ривожланган ҳолда майдонга чиқиши, жаҳон бозорларида ўзимизнинг мустақкам ўрнимизни эгаллаш, шунинг ҳисобидан изчил иқтисодий ўсишни таъминлаш, халқимизнинг ҳаёт даражаси ва фаровонлигини янада ошириш бўйича олдимизда турган устувор вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун ишончли замин яратиши асарда алоҳида қайд этилади.

(ЎзА)



Юртимизни боғларга буркайлик!

Ислом ҚАРИМОВ

2009 йил — Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили

Янгиободнинг кўркем мактаби

Жиззах туманидаги «Иттифок» қишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли Янгиобод маҳалласи укувчиларининг кўнчи чекиси. Мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастурига асосан йил Сино номли 15-мактаб бутунлай ўзгача қиёфа касб этди. Кесак девордан кўтарилган эски бино бўзилиб, ўрнига янги-си тикланди. 420 ўринга мўлжалланган мактабни «Макс-грант» фирмаси қурувчилари бунёд этишди.

Янги мактаб биноси қишлоғимиз кўркига кўрк қўшмоқда, — дейди мактаб ота-оналар қўмитаси раиси Даврон Раҳматов. — Болаларимиз талаб даражасида билим олиши учун имконият яратилди. Биз мактаб-оила-маҳалла ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаб, фарзандларимизнинг аъло ўқиши учун қўлимиздан келган ёрдамни аямаймиз.

Бу борада вилоятда кенг қўламада ишлар аъло боришмоқда. 2008 йилда 5 та мактаб қурилган бўлса, 115 таси таъмирланди.

Абдусаттор СОДИҚОВ

Тугалсиз ўйлар қуони Муҳаммадосулфнинг борлигини забт этди. Тонга яқин кўзи илинди. Уша қуни у «Микрокредитбанк»нинг Қорасув бўлимига (мини банк) бориб кредит сўради. — Сиз яхши иш бошлайсиз-у биз сизни қўлламаймиз, — дейишди у ердагилар. — Демак, кредит берасизлар?... — Албатта.

Хуллас, кичик бизнес ва тадбиркорлик билан шугулланаётганларга маъмур мини банк 100 миллион сўм, жумладан, Муҳаммадосулф Қомиловга ҳам 10 миллион сўм миқдорда кредит ажратди.

турдаги шарбат ва тузалмалар харидорларга маъқул бўлапти. Камалиддин Хасановнинг «Ўзал-Хулк» корхонасида ишлаб чиқарилаётган саккиз турдаги сут маҳсулотлари сифатлиги ҳамда чиройли қадоқланаётганлиги билан

«Микрокредитбанк» жонга оро кирди

У хароб бўлиб ётган бўш бинони таъмирлатиб, умумий оқватлини корхонаси, унинг ёнида эса мебел дўкони очди ва 35 нафар ёш иш билан таъминлади. — Ишларимиз чакки эмас, — дейди мамнуният билан М.Қомилов — Имкониятларни чамалаб кўрдик. Энди маъмурий хизмат кўрсатиш шохбачаси ҳам очилди. — Банк томонидан кўрсатилган 31 миллион сўмлик лизинг хизмати эвазига зарур жиҳозлар олинди, — дейди Б.Айтбоев. — Айна пайтда 12 нафар уста «ДЭУ» русумли автоуловларни таъмирлапти. Шовотлик Муродбек Бекчонов олган 50 миллион сўм миқдордаги кредитни ўзи раҳбарлик қилаётган «Қоратой агро» агрофирмасини юксалтиришга сарфлади. Бу ерда тайёрланаётган беш

тўрт кишининг уйига баракка кирди. Қорақалпоғистондаги «Шохрўх Ўткир» МЧЖ раҳбари Баҳром Айтбоев «Тошкент - Нукус» тракти бўйида сервис хизмати кўрсатадиган корхонани ишга туширди. Муҳташам, ойнаванд иморат шу ҳудуднинг кўркига айланди. — Банк томонидан кўрсатилган 31 миллион сўмлик лизинг хизмати эвазига зарур жиҳозлар олинди, — дейди Б.Айтбоев. — Айна пайтда 12 нафар уста «ДЭУ» русумли автоуловларни таъмирлапти. Шовотлик Муродбек Бекчонов олган 50 миллион сўм миқдордаги кредитни ўзи раҳбарлик қилаётган «Қоратой агро» агрофирмасини юксалтиришга сарфлади. Бу ерда тайёрланаётган беш

кўпчиликнинг эътиборини тортапти. «Микрокредитбанк» бугунги кунда 140 мингдан зиёд мижозга хизмат кўрсатмоқда. Келгусида эса уларнинг сони янада кўпаяди. Бинобарин, қишлоқ истиқболи кўп жиҳатдан тадбиркорлик қўламини кенгайтиришга боғлиқ. Президентимизнинг 2008 йил 10 ноябрдаги «Микрокредитбанк» акциядорлик тижорат банкнинг тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш борасидаги фаолиятини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони миқросармолаш ишларини жадаллаштиришга туртки бўлди.

Шарофат НОРКУЛОВА, «Ishonch» мухбири

Улардан ўрганайлик

Асли касбим ҳайдовчи. Бой бўламан, деб анча пайти ўзимни ўққа-чўққа урдим. Дастлаб чўлдаги ҳўжаликлар, кейин эса фермер ҳўжаликларидан 4-5 гектарлаб ер олиб, қовун-тарвуз эқдим. Назаримда ишим юришайтгандек эди, бир йили 3-4 миллион сўм даромад қилган бўлдим, бошқа йили эса маҳсулотимни сотолмадим. Лекин шу тариха томорка ҳўжалигидан икки-уч марта ҳосил олиш ҳадисини олдим.

Томорқа хосияти

Бундан 7-8 йил олдин уйимиз ёнидаги томорқага анорнинг қорадона навидан 400 туп кўчат қададик, ниқоллар орасига эса бодринг, помидор, баклажон ва кўчат эқдик. Ҳосил кўпганимиздан ҳам мўл бўлди. Кундалик эҳтиёждан ортганини Сардоба ва Гулистон бозорларига чиқариб сотдик.

Анор кўчатларининг бўйи 4-5 метрга етиб ҳосилга кирганда, жўякларга маҳаллий ўғит солиб озуқа берилди, ортиқча шохлари буталаб, вақти-вақти билан бегона ўтлардан тозаланди, қишдаги қилла сувиға обдон қондирдик. Аввалиги йили 400 туп анор мевасини 6 миллион сўмга сотгандик, бултур сотилган 6 тонна ҳосил 12 миллион сўми етказиб келди.

Аҳмад ЭШОНҚУЛОВ, Мирзобод туманидаги Пахтабод қишлоғида яшовчи томорқа соҳиби

Ижтимоий ҳимоя

Қасби тумани ижтимоий таъминот бўлими бошлиғи Чўли Ҳўжақулнинг иши тигиз. — Тўқсон-юз ёшдан ошган қарияларнинг қондорларига бориб кўнглиб сўраб турганимиз, сўғалар улашамиз. Бугунги кунда 14 миң фуқарога хизмат кўрсатаймиз, — дейди у.

Ҳиммат

Дарҳақиқат, бўлимда иш намунали ташкил этилган. Қасба уюшма ташкилоти билан доимий ҳамкорлик ўрнатилган. Ўтган йил 114 киши таламатлик муассасаларида бўлиб, соғлиқларини тиклаб қайтди. «Маймақ»лик Халил бобо, «Фазли» қишлоғидан Жумагул момо, Иzzат момолар тез-тез ҳам маънавий, ҳам моддий ёрдам олиб беҳад мамнун бўлишмоқда.

Наврўзи олам тантаналарида аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож табақасига ҳиммат кўрсатиш аънаънага айланган. Хайрли тадбир бу йил ҳам давом этади.

Дўстмурод ҲАҚНАЗАРОВ, Қашқадарё вилояти

Касба уюшма ҳаёти

Таълим ва фан ходимлари қасба уюшмаси марказий кенгашининг қарорига асосан ТерДўнинг энг аълочи ва жамоат ишларида фаол бўлган 3 нафар талабаси «Касба уюшма стипендияси» совриндори бўлди.

Талабаларга стипендия

Булар тарих ва гуманитар фанлар факультетининг 3-босқич талабаси Акмал Қўличев, ижтимоий-иқтисодий факультети 4-босқич талабаси Динора Раҳимова ҳамда қасбий таълим факультети 2-босқич талабаси Баҳодир Товашаровдир. — Бу ёшлар тенгдошлари ва устозларининг эътиборини қозониб, қасба уюшма тадбирларида фаол қатнашиб совриндор бўлишди. — деди Сурхондарё вилояти таълим ва фан ходимлари қасба уюшма қўмитаси раиси Холбўта Досов.

Рустам ДАВЛАТ, «Ishonch» мухбири

«Ishonch»га жавоб берадилар

Мақолада кўрсатилган ҳолатлар ўрганиб чиқилди. Аниқлаштиришча, мақолада эълон қилингандан сўнг вилоят ҳокимлигининг ўрта махсус, касб-хўнар таълими бошқармасининг 2009 йил 24 январда бўлиб ўтган йиғилишида Термиз тиббиёт ҳамда педагогика, Шўрчи энгил сановат, Қақайди транспорт ва алоқа коллежларида ахборот-ресурс марказлари фаолиятидаги хато-камчиликларни бартараф этиш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқилган.

Шунингдек, ўз ишига масъулиятсизлик билан ёндошгани учун бошқарма бош мутахассиси М.Омонов, Қақайди транспорт ва алоқа коллежи ахборот-ресурс маркази раҳбари Ф.Бурҳонидинов, Термиз тиббиёт ҳамда педагогика маркази раҳбари С.Жалилов, марказ ходимлари З.Жўраева, Н.Намозов, Шўрчи энгил сановат коллежи ахборот-ресурс маркази раҳбари М.Раҳимова, марказ ходимлари Т.Алибоева, М.Азимова, Термиз педагогика коллежи ахборот-ресурс маркази раҳба-

«Буйруғинг қани?»

2009 йил 20 январ, 8-сон

«Олий ва ўрта махсус, касб-хўнар таълими муассасаларининг ахборот-ресурс марказлари тўғрисида намунавий низом», «Ахборот-ресурс марказидан фойдаланиш қоидалари», «Олий ва ўрта махсус, касб-хўнар таълими муассасалари ахборот-ресурс марказлари фондларини шакллантириш ҳақидаги низом» талаблари га етарлича риоя этилмаган.

Жумладан, Қақайди транспорт ва алоқа коллежи ахборот-ресурс марказида китобхоналарга китобларни ўз вақтида етказиб бериш, уларни тартиб билан сақлаш учун алфавит ва системали каталоглар юритилмаган. Шунингдек, замонавий технологиялар ва компютерлаштиришни жорий этиш учун компютер ажратилмаган, кутубхонашунослик ва библиография асослари бўйича машғулотлар ташкил қилинмаган.

Марказнинг 2008 йил учун 53 банддан иборат йиллик иш режаси ҳам номингагина тузилган бўлиб, унда белгиланган вазифаларнинг ижроси юзасидан ҳужжатлар тўлиқ расмийлаштирилмаган ҳамда алоҳида йиғма жиддлар юритилмаган. Бу ерда 16 та электрон вариантдаги китоблар мавжуд бўлса-да, ундан фойдаланиш учун махсус компютерлар йўқ. Китобдан фойдаланиш яхши

йўлга қўйилмаганлиги, коллеж талабалари ва аҳоли ўртасида тарғибот ишлари талаб даражасида олиб борилмаганлиги на-тижасида 700 нафар аъзонинг 600 нафарини талабалар ташкил этади. Бунинг устига, китобхоналар учун керакли шарт йратилмаган, ўриндиқлар талаб даражасида жойлаштирилмаган, хоналар чироқлар билан етарли таъминланмаган.

Шўрчи энгил сановат коллежи ахборот-ресурс марказида эса 1 та компютер ишлаб турган бўлса-да, интернет тармоғига уланмаган, китоблар ва каталоглардан фойдаланиш қонирқисиз ташкил этилган.

Термиз тиббиёт коллежи ахборот-ресурс марказида ҳам ойлик ва йиллик иш режалари номингагина тузилган бўлиб,

Сарҳатдош

Тарафлар ўртасидаги ижтимоий-иқтисодий ва касбага оид масалалар ечимида жамоа шартномасининг ўрни бекиёс. Хўш, меъёрий ҳужжатга асосланиш амалиётда нималар бераёпти? Агротехнология хизматлари касба уюшмаси Самарқанд вилоят кенгаши раиси Норхот Раҳматов билан суҳбатимиз ана шу хусусда бўлди.

Барча саъй-ҳаракатларимиз

хизматлари ҳимоялашга йўналтирилган

— Ижтимоий шерикчиликнинг бош тамойили тенглик саналади, — дейди суҳбатдошимиз. — Мулкчилик шаклидан қатъи назар меҳнатга оид муносабатлар қонунга асосланиши шарт. Мамлакатимизда меҳнатга ҳақ тўлашнинг адолатли тизими жорий этилган. Меҳнатқашларнинг ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ва маънавий-интеллектуал муҳофазаси қонун билан ҳимояланади. Ҳар бир жамоада меҳнат қонунчилиги асосида келишув ва шартномалар, битимлар тузилади. Вилоят кенгашида 2008-2010 йилларга мўлжалланган 4 та виллоят ҳўжалик ташкилотлари билан тармоқ келишувлари имзоланган. Туман касба уюшма кенгашлари ҳамда қишлоқ ва сув ҳўжаликлари бошқармалари ўртасида 14 та жамоа келишув тузилган. Тизимга кирувчи 22616 та ҳуқуқий мақомга эга корхона ва ташкилотнинг 17826 тасида жамоа шартномалари қабул қилинган. Айни пайтда соҳада ишловчи 224412 нафар меҳнатқашнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий ҳимояси ана шу ҳужжат асосида қафолатлаб келинапти.

Таъкидлаш жоиз, ўтган йили амалдаги жамоа шартномаларига 1102110 та тадбир киритилган эди. Иш бевуҷилар ҳамкорлиги боис улардан 821868 тасининг бажарилишига эришилди. Жамоа шартномаси асосида ҳар бир ҳодимга ўртача 42,5 минг сўм миқдорда маблағ сарфланди. Бу эса 2006 йилга нисбатан 5199 сўм кўп демакдир. Эътиборли жиҳати, жамоа шартномаси орқали ҳар бир ҳодимга сарфланаётган ҳаражат йил давомида тўланаётган касба уюшма аъзолик бадалидан бир неча баробар ортқ эканлигидир. Виллоятимиз миқсидида олиб қарасак, бу миқдор 2006 йилда 64 баробар, 2007 йилда 54 баробарни ташкил этди.

Мулк шакли ўзгарди. Қишлоқ фаровонлиги масъулияти фермерлар қўлига ўтди. Улар иш бевуҷига айланишди. Шу боис фермерлар билан самарали ҳамкорликни йўлга қўйдик. Меъёрий ҳужжатлар тарғиботи бўйича барча туманларда ўқув семинарлар ташкил этдик. Маъжбуриятларнинг бажарилиш юзасидан кенг тушунча беришга интиляямиз.

— Меҳнатқашлар ижтимоий-иқтисодий шарт-шароитларини яхшилаш — бош мезон. Шу асосда амалга оширилган ишларнинг қай жиҳатларини тилга олган бўлардингиз?

— Жамоа шартномаларида кам таъминланган кўп болали оилалар, боқувчисини йўқотганлар, ногирон ва ёлғиз қарияларга алоҳида эътибор қаратилган. Утган йилда жамоа шартномалари орқали 6840 та кам таъминланган, ногирон ва сарфарзанд оиллага 119 миллион сўм, 1310 та боқувчисини йўқотган оиллага 14 миллион сўм, 804 нафар уруш ва меҳнат фахрийсига 13 миллион сўм, 608 нафар байналмилалчи жангчига 7 миллион сўмдан зиёд моддий кўмак берилди. Тармоқ касба уюшма ташкилотлари мадади 18 миллион 380 минг сўмни ташкил этди.

«Ёшлар йили» давлат дастури асосида касба уюшмалари ҳам ўсиб келаётган авлодга кенг эътибор қаратди. Соҳада хизмат қилаётган ёшларга имкон яратиш мақсидида 30 миллион 588 минг сўм маблағ сарфланди.

Тизим корхоналарида меҳнат қилаётган кам таъминланган ёш оилалардан 82 тасига 5482 минг сўм, 2 ёшдан 3 ёшгача бўлган фарзанд тарбияси билан машғул бўлган оналарнинг 95 нафарига 3942 минг сўм кўмак кўрсатилди. 65 нафар ёш онага туғишгача ва туғруқдан кейин бериладиган ҳақ тўланадиган таътиллар кўни ўзайтирилиб, уларга 4410 минг миқдорда маблағ тўланди. Олий ўқув юртралида таълим олаётган 7 нафар талабанинг 2110 минг сўмлик контракт пуллари тўлаб берилди. 540 та кам таъминланган оила фарзандлари учун 8221 минг сўмлик ўқув-курслари, дарсликлар ва мактаб кийим-кечаклари олиб берилди.

Ёш оилалардан 9 тасига уй-жой қуриш учун фойсиз кредитлар ажратилди. Ташкилот ва корхоналарнинг бу борадаги ишлари жонлантирилди. Чунончи, «Каттакўрғон ёғ-мой» акциядорлик жамияти 4 нафар ёшларга оила қуришлари учун 150 минг сўмдан кўмак беришди. Тизим корхона ва ташкилотлари бу борада қатор ибратли ишларни амалга оширганлигини эътироф этиш зарур.

— Меҳнат муҳофазаси — корхона фойдаси. Бу борада ахвол қандай?

— Иш ўринларини шаҳодатлаш, хавфсиз шароит яратиш муҳим вазифа. Утган фурсат мутахассисларимиз ҳимоявий чора-тадбирларни назардан қочирмади. Жойларда аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан 24 та ёзма кўрсатма берилди. Меҳнат шароитларини яхшилашга қаратилган 336 та чора-тадбирни амалга ошириш тасвир этилди.

Утган фурсат ташкилотимизга ишлаб чиқариш билан боғлиқ тасодифларга урчаган оилалардан 26 та ёзма ва оғзаки мурожаатлар рўйхатга олинди, уларнинг барчаси ижобий ҳал этилди. Иккита масала юзасидан суд идораларига даъво аризалари киритилди. Ўзига юклатилган вазифасини бажараётган жабрланган ҳодимлар оиласига 5 миллион 540 минг сўм зарар ва нафақа пуллари ундириб берилди.

Меҳнат муҳофазасини таъминлашда нуқсон камчиликларга йўл қўяётган ташкилотлар борлигидан кўз юмиб бўлмади. Баъзи корхоналарда ишчи-хизматчиларнинг бу борадаги билим ва малакаларини оширишга ҳамон етарли даражада эътибор қаратилмаётди. Режалаштирилган маблағларни сарфлашда нуқсонлар бор. Масалан, Зарафшон ирригация тизимлари хавза бошқармаси қўшидаги «Насос станциялар энергетика ва алоқа» бошқармаси 2008 йил учун 27 миллион 960 минг сўм сарфлашни режалаштирган. Амалда эса бу маблағнинг 6 миллион 564 минг сўмигина сарф-ҳаражат қилинган. 90 нафар зарарли шароитда ишловчилар сўт-қатиқ билан таъминланмаётди. Ишчи-хизматчилар махсус ҳимоя воситалари, биринчи тиббий дори қўтичаларидан беҳабар. Қўза кунда эмас, кунда синди, дейишади. Бу оддий ҳақиқатни унутмаслик керак.

— Ҳақ тўлашда тармоқда оқсашлар бор. Қарздорликни бартараф этиш борасида қандай ишлар қилинапти?

— Иш бевуҷилар олдида қатъий талаблар қўйишга тўғри келаёпти. Утган фурсат кенгаш томонидан иш бевуҷилар олдида 20 та расмий талабнома қўйилиб, 98 миллион 40 минг сўм, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият идораларига 11 та талабнома қўйилиб, 27 миллион 650 минг сўм қарздорлик ундириб олинди. Бу мувамо 6 мартда раёсат йиғилишларида, 18 март кенгаш йиғилишларида кўриб чиқилди. Суд идораларига 2 та даъво аризаси киритилиб, 2 миллион сўмлик қарздорлик барҳам қилинди.

Амалга оширилган ишлар натижаси ўлароқ аввалги йилга нисбатан бир миллиард сўмга яқин иш ҳақидан қарздорлик қамайишига эришилди. Бу борадаги муаммоларга барҳам бериляпти.

— Жорий йил қишлоқ аҳли учун том маънодаги бурилишлар даври бўлиши кутиляпти... — Тўғри айтасиз. Тўкинчилик манбаи қишлоқдан бошланади. Бугун қишлоқ одамлари ҳаёти, фикрлаши тамомилга ўзгарди. Мулкка эгаллик ҳисси кучайди. Биз ҳам фаолиятимизнинг асосини, ана шу йўналишга қаратганимиз. Бу борадаги ҳаражат режамизни ишлаб чиқдик. Муздақомиз аҳоли турмуш фаровонлигини таъминлашга ҳисса қўиши, қишлоқларимизнинг ҳар жиҳатдан юксалишига кўмаклашишдан иборат.

Суҳбатдош: Нурилла ШАМСИЕВ, «Ishonch» мухбири

Касаба уюшма фахрийси

Халқимизда «бир кун туз еган уйингга қирқ кун салом бер», деган ҳикмат бор. Ҳикоямиз қаҳрамони Козим Мақсудхонов ҳаёти давомида ана шу ҳикматга тўла-тўқис амал қилиб яшаган инсонлардан.

— Ҳар ишда самимийлик бўлишини хоҳлайман, — дейди у. — Менинг касба уюшмаларида кўрсатган фаолиятим ҳулосаси шу.

Козим Мақсудхонов 1936 йил Тошкентда хизматчи оиласида туғилган. Отаси Мақсудхон Муродхонов Ички ишлар тизимида ишлар, онаси Пулатхон Кабир-хўжаева уй бекаси эди. Акалари Мақсудхон, Ақоидхон ва опалари Мухаббатхон ҳамда Виллоятхонлардан кейин Козим оилада бешинчи фарзанд бўлиб, барчаси бир-бири билан ҳавас қиларли даражада иноқ эди. Ота-онанинг яхши тарбияси маҳсулими ёки ўзининг ўта тиришқоқлигиданми у ўрта мактабни олтин медалга битирди. Сўнг Ўрта Осиё политехника институтига (ҳозирги Тошкент давлат техника университети) ўқишга кирди. 1959 йили ёш инженер-электрик йўлланма бўйича ТашРЭС-га ишга жойлашди. Ушбу корхонада ўзининг интизомлиги, ташкилотчилиги ва тадбирдорлиги сабабли олдин мастерликдан бўлим бошлиғигача кўтарилди. Бундан ташқари, 1961-1966 йилларда Ўзбекистон Олий судининг халқ маслаҳатчиси бўлиб, бир неча бор депутатликка сайланди. Козим аканинг доимо одамлар дарду-тавиши, вужудга келаётган муаммолар ечимини топишдаги қуюнчақлиги танилган билан орасида унга нисбатан ишонч, ҳурмат ҳисларини уйғотди. Бунинг саманиси ўлароқ 1966 йилда К. Мақсудхонов Тошкент шаҳар ва бир пайтнинг ўзида Тошкент вилояти энергетика ва электротехника соҳасида уюшма кўмиталарига (Эндикликда Ёқилги-энергетика комплекси, кимё санаети ва геология ҳодимлари касба уюшмаси кенгаши) раис этиб сайланди.

Элга нафр бешакдур

32 йил давомида узлуксиз меҳнатқашларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳимояси, меҳнат шароитини яхшилаш, дам олиш, соғлиқни тиклаш масалаларида жонбозлик кўрсатди.

У билан касба уюшма тизимида узққ йиллар ёнма-ён ишлаб келган Александр

Шиянов Козим ака ҳақида шундай дейди: — Ишимизда турли муаммолар юз берганида ҳам, жиддий хато ва камчиликлар

тика фахрийси» каби унвонларга сазовор бўлган. Пенсияга чиқиб ҳам уйда ўтиролмади. Ун йилдири «Ўзбек-гидроэнергоқурилиш» трести-

кўради», дея ўз касбида қолишни афзал кўрди. — Кенгашида эсимда, 1972 йилда Чорбоғ ГЭС ишга тушди. Табиийки, касба уюшмалари бу муҳим ишнинг фаол иштирокчисига айланди, — дейди Козим ака. — Қурилиш якунланишига бир неча ой қолганда қурувчилар тунги вахтада ҳам ишлаб бошладилар. Қонун доирасида уларга қўшимча ҳақ берилганига қарамай, биз касба уюшма ташкилоти ҳисобидан шу жойнинг ўзида иссиқ оқат ташкил қилдик. Ишнинг самарали бўлишида бу тадбиримиз қўтилган ҳам яхши натижа берди.

Уми давомида одамларга фақат яхшилик уруғини сочиб яшаган К. Мақсудхонов шахсий ҳаёти ҳам бахтли онларга тўла эканлигидан масрур. Угли Раҳмон отаси изидан бориб энергетика тизимида, қизлари Умида ва Муниралар фармацевтика соҳасида ишлайдилар. Айни пайтда у тўртта неваранинг суюкли бобоси. Ёши етмишдан ошган бўлишига қарамай Козим ака қарилкага бош эгмочи эмас. Ёшларнинг ҳаётида ўз йўлини топиб кетишида, қолаверса, жамият тараққиётига озми-кўпми ўз ҳиссасини қўшаётганидан хурсанд. — Одамларга нафтин тегиб яшайдан ортқорқ баят борми дўнеда?! — дейди у.

Дилором АЛЛАКУЛОВА, «Ishonch» мухбири

Савдо хизмати яхшиланмоқда

Анджон вилояти шаҳар ва туманларида савдо хизмати кўрсатиш тубдан яхшиланмоқда. Хусусан, «Хўжаобод туман савдо ишлаб чиқариш» масъулияти чекланган жамиятида мазкур йўналишда бир қатор ижобий ишлар қилинмоқда.

Бугунги кунда 27 та савдо дўкони аҳолига хизмат кўрсатмоқда. Олтинводий қишлоқ ва Солпи маҳалла фуқаролар йиғинида янги савдо дўконлари барпо этилди. Шунингдек, бир қатор қишлоқларда гўзаллик салони, савдо ва маший хизмат шохобчалари ишга туширилди.

Суратларда: Хўжаобод туманидаги Солпи маҳалла фуқаролар йиғинида янги савдо дўкони; сотувчи Уғиллой Фуломжонова аҳолига намунали савдо хизмати кўрсатмоқда.



Шухрат ОЛИМОВ (ЎЗА) олган суратлар

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбирдорликни ривожлантириш бўйича кўрсатилган кенг истеъмоладан маҳсулотларини ишлаб чиқариши, янги иш ўринлари яратиш устувор вазифалардан бири саналади. Бунда йирик саноат корхоналарининг бевосита ёрдамида жойларда касаначиликни кенг йўлга қўйиш ҳам ниҳоятда муҳимдир. Чунки касаначилик аҳоли даромадларини ошириш билан бир қаторда, янги иш ўринлари билан таъминлашда кооперация алоқаларини янада кенгайтириш имкониятини беради.

Мамлакатимиз Президенти 2006 йил 5 январдаги «Йирик саноат корхоналари билан касаначиликни ривожлантириш бўйича кўрсатилган кенг истеъмоладан маҳсулотларини ишлаб чиқариши, янги иш ўринлари яратиш устувор вазифалардан бири саналади» қарори билан касаначиликни ривожлантириш бўйича кўрсатилган кенг истеъмоладан маҳсулотларини ишлаб чиқариши, янги иш ўринлари яратиш устувор вазифалардан бири саналади. Бунда йирик саноат корхоналарининг бевосита ёрдамида жойларда касаначиликни кенг йўлга қўйиш ҳам ниҳоятда муҳимдир. Чунки касаначилик аҳоли даромадларини ошириш билан бир қаторда, янги иш ўринлари билан таъминлашда кооперация алоқаларини янада кенгайтириш имкониятини беради.

Мамлакатимиз Президенти 2006 йил 5 январдаги «Йирик саноат корхоналари билан касаначиликни ривожлантириш бўйича кўрсатилган кенг истеъмоладан маҳсулотларини ишлаб чиқариши, янги иш ўринлари яратиш устувор вазифалардан бири саналади» қарори билан касаначиликни ривожлантириш бўйича кўрсатилган кенг истеъмоладан маҳсулотларини ишлаб чиқариши, янги иш ўринлари яратиш устувор вазифалардан бири саналади. Бунда йирик саноат корхоналарининг бевосита ёрдамида жойларда касаначиликни кенг йўлга қўйиш ҳам ниҳоятда муҳимдир. Чунки касаначилик аҳоли даромадларини ошириш билан бир қаторда, янги иш ўринлари билан таъминлашда кооперация алоқаларини янада кенгайтириш имкониятини беради.

Фаровон турмуш учун

Курак қошиқ оғиз йиртар, дейдилар. Иш ҳақи ўз вақтида тўлангани рағбат бўлиши мумкин. Хўш, бу масала Сирдарё вилоятида қандай ҳал этилмоқда? — Касб-хўна қоллежини тугатиб, экскаваторчи касбининг эгалладим, — дейди Зокирхон Йўлдошев. — Мирзақўл ерларининг мелиоратив ҳолатини яхшилаш мақсидида зовурларни тозалаялдим. Ўртача ойлик маошимиз чакки эмас, муҳими, уни вақтида олиб туришимиз. — Асли касбининг хайдовчи, — деди Мирзаободлик томорқа соҳибни Аҳмад Эшонқўлов. — Меҳнат қилиш асти кам бўлганимиз йўқ. Рўзгоримиз обод, яшаш тарзинимиз юксалипти. Ишсизликни бартараф этиш мақсидида Гуллистон туманида ўтказилган меҳнат бозори 77 нафар ёш мутахассисни иш билан таъминлади. Демак, улар энди меҳнат қилиб, рўзгорларини тебратиш имконига эга бўдилар. «Сирдарётўлемком» филиалида ишловчи аёлларга ҳомилдорликнинг 6, «Ўзбекистон почтаси» Сирдарё вилояти (филиали) бўлимида эса 6,5 ойидан бошлаб бир ойлик иш ҳақи миқдорда моддий ёрдам бериб борилиши йўлга қўйилди. 2 ёшдан 3 ёшгача фарзанд тарбияси билан банд бўлган оналар ҳар ойда давлат нафасидан ташқари қўшимча пул олиб туришибди. Сирдарё иссиқлик электр станциясида ойлик маош ўз вақтида тўланапти. Бошлангич касба уюшма кўмитаси раиси Галина Краснованинг айтишича, жамоа шартномасига мувофиқ ишчи ва хизматчиларни ра-



тадбирлари тўғрисида»ги Фармони айнан шу мақсадларга қаратилгандир. Мазкур фармондан келиб чиқиб, пойтахтимизнинг Си-

бу борада эътиборли ишлар амалга ошириляётганлигини кузатиш мумкин. Хусусан, ўтган вақт мобайлида тумандаги йирик саноат корхоналари ёрдамида 22 та касаначилик кооперациялари ташкил этилди. Бунинг натижасида 115 дан зиёд янги иш ўринлари вужудга келди. Айни пайтда бу борада йирик саноат корхоналарининг аниқ дастури ишлаб чиқилган бўлиб, жорий йилда қўшимча яна 50 та касаначилик иш ўринлари ташкил этиш режалаштирилган.

Шерзод АБДУСАМADOV, «Ishonch» мухбири

Хоразм томонларда Иш керакми, марҳамат!

Урғанч шаҳрида ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, тадбиркорликни кенг йўлга қўйиш, сервис соҳасини ривожлантириш ва бошқалар орқали янги иш ўринлари яратишга эътибор қаратилмоқда. Яқинда шаҳар ҳокимлиги, прокуратура, бандликка кўмаклашувчи маркази ва «Камолот» ЕИХ шаҳар бўлими кенгаши ҳамкорлигида ташкил қилган меҳнат ярмаркасида 80 та корхона ва ташкилот 900 дан зиёд бўш иш ўринлари билан қатнашди. Ярмарка тўғрисида 300 дан зиёд йиғит-қиз корхона ва ташкилотлар билан мутахассислиги ва касбий лаёқатига яраша меҳнат шартномаси имзолашга муваффақ бўлди.

Модернизация давом этади

«Хазорасп-текстиль» масъулияти чекланган жамияти энгил саноат тўқимачилик маҳсулотларини тайёрлаш ҳамда гилам тўқишда ишлатиладиган жаҳон андозлари талабларига тўла жавоб берадиган ип-калава ишлаб чиқаришга иқтисослашган. Корхона йилига икки минг юз тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга.

Айни пайтда ушбу корхонада 100 дан зиёд киши меҳнат қилади. Бултур улар икки минг тоннага яқин ип-калава ишлаб чиқаришди. Маҳсулотнинг 1300 тоннадан ортиги экспорт қилинганлиги корхона имкониятларини оширди.

«Асак» банкнинг молиявий кўмагида модернизациялаш ишлари амалга оширилганлиги муваффақиятимизга сабаб бўлмоқда, — дейди корхона директори Рихситилла Юсупов. — Яқинда яна 800 минг АҚШ доллари миқдоридagi замонавий ип-йиғирив дастгоҳлари келтириб ўрнатишни режалаштирлямиз. Бу эса иш ўринларини кенгайтириш, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажминини оширишга хизмат қилади.

Муҳаббат ТўРАБОЕВА, «Ishonch» мухбири

Излаган имкон тонади

Байрамларда пайвандчи, темирчи, оператор ва тракторчиларга текин гўшат, қатиқ ва туҳум маҳсулотлари тарқатилляпти. Ортиқча сўт «Сайхун-сўт» қўшма корхонасига қайта ишлаш учун топширилмоқда.

Бошлангич касба уюшма кўмитаси сазавот маҳсулотлари етиштирилладиган томорқа барпо этиш ташаббуси билан чиқди. Сайхунбод машина-трактор саройи маъмурияти ва касба уюшма кўмитаси ўзаро келишиб, «Пахтабанк»нинг туман бўлимида махсус ҳисоб рақами очиб, шу йилнинг кишки даврида таъмирлаш ишларида фаол иштирок этган операторларга 100 минг, темирчиларга эса 50 минг сўмдан муқофот пули ўтказиб берди.

Пиримкул ДўСТМАМADOV, «Ishonch» мухбири

«Муборақнефтаз» унитар шўба корхонаси маъмурияли ва касаба уюшма кўмитаси она замин бойликларини Вапатимиз иқтисодий кудратини мустаҳкамлаш йўлида хизмат қилаётган барга ҳамкасбларни яқинлаштиб келаётган баҳор ва янгилашни байрами, Наврўзи олам билан самимий табриклайди.

Кутлуз ва хосиятли кунларда юртимиздан, хонадонларимиздан фойзу-барака, пўкинлик аримасин! Наврўз понида қилган яхши ниятларимиз ижобат бўлсин. Шинлик, хошираамлик, осойишталик, бахт-саодат ҳамроҳинииз бўлсин!



